

II. 8. Kościół – państwo - uchwała nr 17

Stanowisko Obywateli RP przyjęte została w trybie elektronicznym

Odnosząc się wprost do Art. 25 Konstytucji RP:

1. *Kościół i inne związki wyznaniowe są równouprawnione.*
2. *Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym,*

uważamy, że prawo do wolności wyboru religii, a także jej publicznego praktykowania (art 53 ust.1 i 53 ust. 2 Konstytucji RP) nie może stać w sprzeczności z chronionym przez konstytucję prawem do nieuczestniczenia w obrzędach religijnych, a także prawa do nieujawniania swojego, w tym zakresie, światopoglądu, przekonań religijnych i wyznania (art. 53 ust. 6 i 7 Konstytucji RP).

Ta wolność jest dana przez Konstytucję każdemu obywatelowi i nie podlega negocjacom. Każdy ma prawo do wyznawania dowolnej religii lub nie wyznawania żadnej oraz ma prawo uczestniczyć lub nie w obrzędach religijnych. Ma również prawo publicznie manifestować swoją religijność, nie ma jednak prawa narzucać jej innemu człowiekowi. Prawa człowieka i obywatelskie nie mogą być ograniczane ani ustawami ani innego rodzaju regulacjami, a tym bardziej doktryną religijną – zwłaszcza w ich podstawowym zakresie, dotyczącym choćby prawa do edukacji lub prawa do ochrony zdrowia.

W ostatnich latach nasila się obecność Kościoła Katolickiego w sferze publicznej, państwowej, zwłaszcza zaś zaangażowanie w spór polityczny i proces stanowienia prawa. Postępuje ingerencja w sfery, które ze swej istoty powinny być wolne światopoglądowo. Chodzi zwłaszcza o edukację i ochronę zdrowia. Pogłębiają się wpływy za pomocą narzędzi państwowych w dziedziny kultury i nauki. Jednocześnie duchowni tego Kościoła wydają się uprzywilejowani w sferze materialnej i odpowiedzialności karnej. Wywołuje to protesty i opór znaczącej części społeczeństwa, zagrażając stabilności państwa. Każdy związek wyznaniowy ma prawo działać dla upowszechnienia swojej wiary i światopoglądu. Żaden związek wyznaniowy nie może jednak ograniczać wolności osób trzecich, a obowiązkiem Państwa jest strzec tej wolności, podstaw demokratycznego ustroju i jego bezpieczeństwa. Świeckie reguły Państwa prawa muszą zostać odzyskane.

Relacje państwo-Kościół Katolicki są oparte o międzynarodową umowę konkordatową, popieramy zatem postulaty o weryfikację jej brzmienia, zbadania stopnia jej przestrzegania czy nadużywania. Popieramy także postulat renegotjacji konkordatu, przy czym punktem odniesienia powinna tu być Konstytucja RP. Ponieważ Kościół Katolicki od wieków odgrywa w polskim życiu publicznym znaczącą rolę, a wiara katolicka jest najczęściej deklarowaną religią wśród obywateli, ta umowa powinna być weryfikowana w wyniku szerokiej debaty publicznej. Bazą dla tej debaty muszą być następujące zagadnienia:

1. Możliwość ingerencji Kościoła w świecki charakter Państwa, zarówno w sferze uroczystości państwowych jak i obecności symboli religijnych w urzędach i placówkach państwowych;
2. Finansowanie katechezy szkolnej z pieniędzy publicznych, na które składają się wszyscy obywatele;
3. Zasady finansowania przez Państwo działalności Kościoła Katolickiego w zakresie edukacji, nauki, mediów czy inwestycji oraz w zakresie wykonywania posługi religijnej w placówkach państwowych;
4. Zakres zadań, które przynależą do domeny obowiązków Państwa, mogą zostać przekazane Kościołowi Katolickiemu, i sposób ich realizacji;
5. Możliwość dozwolonego stosowania tzw. „klauzuli sumienia” przez osoby wykonujące zawód zaufania publicznego jak np. nauczyciele, wykładowcy akademicy, lekarze,

pielęgniarki, położne, farmaceuci, psychologowie, sędziowie, posłowie, senatorowie, członkowie rządu i inni urzędnicy Państwa.

Wskazujemy na narastające problemy na styku państwa i Kościoła Katolickiego, które generują coraz głębsze konflikty i poczucie zagrożenia wśród znacznej części społeczeństwa. Wskazujemy obszary silnego konfliktu, a naszym postulatem jest przede wszystkim debata z udziałem obywateli, do których należy decyzja. Taka debata nigdy się w Polsce nie odbyła. Rozwiązanie wskazanych problemów jest w naszym przekonaniu kluczowe dla stabilności państwa.

Obywatele RP twardo bronią należnych każdemu praw człowieka, których naruszać nie może ani państwo, ani Kościół, ani wola większości. Obecność symboli religijnych w publicznych instytucjach w sposób istotny narusza neutralność państwa, a z całą pewnością państwo każdemu musi zapewniać możliwość korzystania z wszystkich jego gwarantowanych konstytucją praw bez konieczności obcowania z symbolami religijnymi. Dotyczy to między innymi symboli religijnych w szkołach, placówkach zdrowia i w urzędach państwowych.

„Klauzula sumienia” może służyć indywidualnej wolności sumienia – jako taka zasługiwałaby na uznanie. Kiedy jednak narusza wolność lub prawa innego człowieka, jak to się dzieje obecnie, spotyka się z naszym stanowczym sprzeciwem.

Tak pojmowane wolności i prawa jednostki są tymi, których Obywatele RP w tej debacie bronić będą z całą mocą i konsekwencją.